

УДК 657

Дацюк А.А., здобувач кафедри обліку і аудиту
Луцького національного технічного університету

ПОНЯТТЯ ВИТРАТ ДОПОМІЖНИХ ВИРОБНИЦТВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Основну частину в складі витрат сільськогосподарського підприємства займають витрати на виробництво продукції.

Особливості сільськогосподарського виробництва зумовлюють ведення обліку виробничих витрат і виходу продукції окремо по кожному виробничому підрозділу підприємства.

Основне виробництво в сільському господарстві представлене галузями рослинництва та тваринництва, для обслуговування яких призначені допоміжні виробництва.

З метою правильного визначення суті витрат допоміжних виробництв, необхідно проаналізувати призначення та склад цих виробничих підрозділів на сільськогосподарських підприємствах.

При визначенні суті допоміжних виробництв, Ткаченко Н.М. зазначає, що допоміжні виробництва на підприємствах різних галузей призначені для обслуговування виробництва основної продукції інструментами, пристосуваннями, штампами, моделями, транспортними послугами, запасними частинами для ремонту обладнання, інших основних засобів; різними видами енергії (електроенергією, повітрям, парою, газом тощо) [1, с.638].

Козлова Є.П. під допоміжними виробництвами розуміє виробництва, які не пов'язані безпосередньо з виробництвом основної продукції, а обслуговують його своєю продукцією, роботами та послугами [2, с.340].

Ці автори, основну функцію допоміжних виробництв вбачають в обслуговуванні основного виробництва, а витрати допоміжних виробництв, в такому випадку, можна розглядати як витрати пов'язані з обслуговуванням основного виробництва.

Інші вчені, В.В.Сопко та О.В.Бойко вказують на те, що допоміжні виробництва призначені для обслуговування основного виробництва і всього підприємства та забезпечують умови, необхідні для їх нормальної роботи [3, с.384]. Цю думку поділяє М.Ф.Огійчук, який вважає, що допоміжні виробництва виконують

роботи і надають послуги рослинництву, тваринництву, промисловим виробництвам, обслуговуючим господарствам, будівництву та іншим підприємствам і особам [4, с.568].

Тобто, крім функції обслуговування основного виробництва ці вчені допоміжним виробництвам додають функцію обслуговування всього підприємства.

Постає питання: обслуговування яких підрозділів є визначальним в діяльності допоміжних виробництв і чи є такі галузі, господарства, від напрямків діяльності яких залежать основні завдання та структура допоміжних виробництв?

Спільною рисою у визначеннях суті допоміжних виробництв різних вчених є те, що допоміжні виробництва призначені для обслуговування основного виробництва.

Отже, можна зробити висновок, що структура допоміжних виробництв залежать саме від потреб основного виробництва підприємства і першочерговою умовою віднесення окремих виробництв до складу допоміжних є виконання завдань щодо обслуговування основного виробництва.

Якщо підприємство в процесі господарської діяльності займається вирощуванням продукції рослинництва і відгодівлею тварин, тобто, господарство є багатогалузевим, то, відповідно, ті підрозділи підприємства, які за своїм характером діяльності обслуговують обидві галузі основного виробництва, задіяні у виконанні завдань усіх або більшості виробничих процесів, які відбуваються на підприємстві, справедливим буде вважати підрозділами допоміжного виробництва.

Якщо ж підрозділ обслуговує одну галузь основного виробництва (підприємство займається тільки вирощуванням продукції рослинництва або виробництвом продукції тваринництва), то важливою умовою віднесення такого підрозділу до складу допоміжного виробництва є обсяг його діяльності.

Ті ж виробництва, які не займаються обслуговуванням основного виробництва, а виконують роботи та надають послуги іншим виробництвам, господарствам, підприємствам, фізичним особам, на нашу думку, не є допоміжними виробництвами підприємства, оскільки не виконують першочергового завдання допоміжних виробництв – обслуговування основного виробництва.

Виходячи з вищесказаного, пропонуємо окремі підрозділи сільськогосподарського підприємства відносити до складу допоміжних виробництв за таких умов:

- діяльність підрозділів обумовлена потребами основного виробництва підприємства;
- підрозділи обслуговують різні галузі основного виробництва підприємства;
- при обслуговуванні однієї галузі основного виробництва обсяг продукції, робіт та послуг достатньо значний, щоб діяльність такого підрозділу виділити в окремий вид допоміжного виробництва.

Відповідно, під витратами допоміжних виробництв пропонуємо розуміти витрати, обумовлені потребами основного виробництва та пов'язані з витратою ресурсів на обслуговування виробництва продукції, товарів, робіт чи послуг, а також інших виробництв та господарств.

Список використаних джерел:

1. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. – К.: Алерта, 2006. – 1080с.
2. Бухгалтерський учет в организациях / Е.П.Козлова, Т.Н.Бабченко, Е.Н.Галанина. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 720 с.
3. Бухгалтерський фінансовий та внутрішньогосподарський облік в галузях системи переробної промисловості АПК (на основі національних стандартів) / За ред. проф., д-ра екон. наук В.В.Сопка та О.В.Бойка. – К.: «Фенікс», 2001. – 468с.
4. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. / М.Ф.Огійчук, В.Я.Плаксієнко, Л.Г.Панченко та ін.; За ред. проф. М.Ф.Огійчука. – К.: Вища освіта, 2003. – 800 с.